

ES Bendrasis Teismas pripažįsta nepriimtinais ieškinius, kuriuos „Nord Stream AG“ ir „Nord Stream 2 AG“ pareiškė dėl Direktyvos 2019/692, kuria tam tikros gamtinių dujų vidaus rinkos taisyklės išplėstos taip, kad apimtų dujotiekius iš trečiųjų šalių

Ši direktyva bet kuriuo atveju tiesiogiai nesusijusi su dujotiekiais „Nord Stream 1“ ir „Nord Stream 2“ operatoriais

Šveicarijos bendrovei *Nord Stream AG*, kurios 51 % akcijų turi Rusijos bendrovė *PJSC Gazprom*¹, priklauso jos eksploatuojamas dujotiekis „Nord Stream“ (bendrai vadinamas „Nord Stream 1“), kuris užtikrina dujų perdavimą tarp Vyborgo (Rusija) ir Lubmin (Vokietija), esančio netoli Greifswaldo (Vokietija). Dujotiekio statyba buvo užbaigta 2012 m., jį eksploatuoti numatyta 50 metų.

Šveicarijos bendrovė *Nord Stream 2 AG*, kurios visos akcijos priklauso Rusijos valstybinei akcinei bendrovei *Gazprom*, yra atsakinga už dujotiekio „Nord Stream 2“, kuris yra lygiagretus dujotiekiiui „Nord Stream 1“, planavimą, statybą ir eksploatavimą. 2017 m. sausio mėn. buvo pradėti darbai, kurių tikslas – uždengti betonu šiam dujotiekiiui skirtus vamzdžius.

2019 m. balandžio 17 d. Parlamentas ir Taryba priėmė Direktyvą 2019/692² (toliau – Pakeitimų direktyva), kuria iš dalies keičiama Direktyva 2009/73 dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių³. Ši direktyva įsigaliojo 2019 m. gegužės 23 d., valstybės narės ją turėjo perkelti į nacionalinę teisę iš esmės iki 2020 m. vasario 24 d. Tuo metu, kai ji įsigaliojo, dujotiekio „Nord Stream 2“ vamzdžių uždengimo betonu darbai, *Nord Stream 2 AG* teigimu, buvo užbaigti 95 %.

Įsigaliojus Pakeitimų direktyvai, dujotiekiių eksploatuotojai (kaip antai *Nord Stream AG* ir *Nord Stream 2 AG*) mano, kad daliai jiems priklausančių dujų perdavimo vamzdinių (nagrinėjamu atveju – daliai, esančiai tarp valstybės narės ir trečiosios valstybės iki valstybių narių teritorijos, arba valstybės narės teritorinėje jūroje esančiai daliai) gali būti taikoma Direktyva 2009/73 ir ją perkeliančios nacionalinės teisės nuostatos. Tai visų pirma reiškia, kad šie eksploatuotojai turi pareigą atskirti perdavimo sistemas nuo perdavimo sistemų operatorių ir nediskriminuodami sudaryti tretiesiems asmenims galimybę naudotis dujų perdavimo ir skirstymo sistemomis remiantis paskelbtais tarifais.

Nord Stream AG ir *Nord Stream 2 AG* pareiškė ieškinius⁴ Europos Sąjungos Bendrajame Teisme; juose prašė, pirma, iš dalies panaikinti Pakeitimų direktyvą ir, antra, panaikinti ją visą.

Nord Stream 2 AG teigia, kad nauji įpareigojimai lems jai didelių pokyčių, nes, siekdama įvykdyti reikalavimus, ji bus priversta parduoti visą dujotiekį „Nord Stream 2“ arba visiškai pakeisti savo

¹ Likusius 49 % turi keturios Šveicarijos bendrovės: dvi iš jų (kurios netiesiogiai priklauso dviem Vokietijos bendrovėms) turi po 15,5 % akcijų, o kitos dvi (iš kurių viena netiesiogiai priklauso vienai Prancūzijos bendrovei, o kita yra vienos Nyderlandų bendrovės patronuojamoji bendrovė) – po 9 % akcijų.

² 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/692, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2009/73 dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių (OL L 117, 2019, p. 1).

³ 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/73/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinanti Direktyvą 2003/55/EB (OL L 211, 2009, p. 94).

⁴ Komisija, Estija, Latvija, Lietuva ir Lenkija paprašė leisti įstoti į bylą palaikyti Parlamento ir Tarybos reikalavimų. Kadangi šiandien priimtomis nutartimis procesas užbaigtas, Bendrasis Teismas nebeturi spręsti dėl šių prašymų.

organizacinę ir verslo struktūrą, o tai iš esmės susilpnintų šios infrastruktūros finansavimo, prie kurio, beje, prisidėjo Europos įmonės, pagrindą⁵.

Nord Stream AG, kuri prašo panaikinti naują teisinį reglamentavimą, pagal kurį nacionalinės reguliavimo institucijos įpareigojamos priimti sprendimą dėl tam tikrų prašymų suteikti išimtį vėliausiai iki 2020 m. gegužės 24 d., teigia, kad dėl iš jo išplaukiančių naujų įpareigojimų ji turėtų atlikti didelius su ja susijusius akcininkų susitarimo, savo įstatų ir su *Gazprom export LLC* sudaryto susitarimo dėl dujų perdavimo pakeitimus.

Šiandien priimtomis nutartimis Bendrasis Teismas atmets šiuos ieškinius kaip nepriimtinius.

Dėl **Nord Stream 2 AG** ir **Nord Stream AG** Bendrasis Teismas konstatuoja, kad **Pakeitimų direktyva su jomis tiesiogiai nesusijusi.**

Operatoriams, kaip antai tiems, kurie pareiškė ieškinius pagrindinėse bylose, bus arba yra taikomi iš dalies pakeistoje Direktyvoje 2009/73 numatyti įpareigojimai (valstybių narių nustatytomis sąlygomis) tik pagal nacionalines šios direktyvos perkėlimo priemones, kurias valstybės narės priims arba priėmė.

Dėl nacionalinių perkėlimo priemonių, dėl kurių iš dalies pakeistoje Direktyvoje 2009/73 numatyti įpareigojimai operatoriams nuo 2020 m. vasario 24 d. tapo privalomi, valstybės narės turi vertinimo diskreciją.

Be to, pagal Pakeitimų direktyvą nacionalinės reguliavimo institucijos esant tam tikroms sąlygoms gali nuspręsti suteikti tam tikrų iš dalies pakeistos Direktyvos 2009/73 nuostatų išimtis atitinkamai, pirma, stambiai naujai dujų infrastruktūrai ir, antra, dujų perdavimo tarp valstybių narių ir trečiųjų šalių vamzdynams, užbaigtiems anksčiau nei 2019 m. gegužės 23 d. Įgyvendindamos šias nuostatas, nacionalinės reguliavimo institucijos turi didelę diskreciją dėl tokių išimčių suteikimo ir galimų specialių sąlygų, kurios gali būti taikomos šioms išimtims.

Dėl **Nord Stream AG** Bendrasis Teismas taip pat konstatuoja, kad **Pakeitimų direktyva su ja tiesiogiai irgi nesusijusi.**

Bendrasis Teismas visų pirma pažymi, kad *Nord Stream AG* neturėjo teisės eksploatuoti ir (arba) toliau eksploatuoti abiejų dujotiekių „Nord Stream“ tinklo nesilaikydama bet kokio Sąjungos privalomo teisinio reglamentavimo, bent jau kiek tai susiję su Sąjungos teritorijoje (nagrinėjamu atveju – vienos valstybės narės vidaus jūroje) esančia šio dujų perdavimo vamzdyno dalimi.

Todėl tai, kad tuo metu, kai buvo priimta **Pakeitimų direktyva**, *Nord Stream AG* priklausė siauram, identifikuotam ar identifikuojamam operatorių, su kuriais susijęs Direktyvos 2009/73 teritorinės ir (arba) materialinės taikymo srities išplėtimas, ratui, neleidžia manyti, kad Pakeitimų direktyva yra tiesiogiai susijusi su šia bendrove. Yra aišku, kad ji yra taikoma pagal objektyvius, Sąjungos teisės aktų leidėjo apibrėžtus kriterijus, visų pirma kriterijų, kad dujų perdavimo vamzdynai, pretenduojantys į tam tikrą išimtį, turi būti užbaigti anksčiau nei 2019 m. gegužės 23 d., t. y. dieną, kai įsigaliojo Pakeitimų direktyva.

Dėl **teisės į veiksmingą teisinę gynybą**, kuria rėmėsi *Nord Stream 2 AG*, Bendrasis Teismas priduria, kad šis operatorius gali Vokietijos reguliavimo institucijos prašyti išimties ir prirėmus ginčyti šios institucijos sprendimą **Vokietijos teisme**, remdamasis Pakeitimų direktyvos negaliojimu ir prašydamas to teismo pateikti Teisingumo Teismui prejudicinį klausimą dėl Pakeitimų direktyvos galiojimo.

Be to, Bendrasis Teismas Tarybos prašymu nusprendžia, kad **keturi dokumentai, kuriuos Nord Stream 2 AG pateikė** kartu su ieškiniu **be atitinkamos institucijos**, kaip jų autorės ar adresatės,

⁵ 50 % finansavimo, kuris bendrai sudaro 9,5 milijardus eurų, užtikrina bendrovės *ENGIE SA* (Prancūzija), *OMV AG* (Austrija), *Royal Dutch Shell plc* (Nyderlandai ir Jungtinė Karalystė), *Uniper SE* (Vokietija) ir *Wintershall Dea GmbH* (Vokietija).

leidimo, išimami iš bylos medžiagos ir nebereikia atsižvelgti į ieškinio ir priedų dalis, kuriose pateiktos šių dokumentų ištraukos. Tai yra visų pirma Tarybos Teisės tarnybos pateikta nuomonė, skirta nuolatiniais valstybių narių atstovams, ir Komisijos rekomendacijos Tarybai dėl sprendimo, susijusio su tarptautinėmis derybomis su trečiąja šalimi, priėmimo. Remdamasis visų pirma neseniai priimtu Teisingumo Teismo sprendimu *Slovėnija / Kroatija*⁶ ir reglamentu dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais⁷, Bendrasis Teismas dėl šių dokumentų, su kuriais Taryba, *Nord Stream 2* darbuotojui pateikus paraišką, neleido susipažinti, konstatuoja, kad Taryba pagrįstai, pirma, remiasi teisinių nuomonių apsauga ir, antra, mano, jog dėl jų atskleidimo konkrečiai ir realiai nukentės visuomenės intereso apsauga, kiek tai susiję su Sąjungos tarptautiniais santykiais.

PASTABA: Apeliacinis skundas tik teisės klausimais dėl Bendrojo Teismo sprendimo ar nutarties gali būti paduotas Teisingumo Teismui per du mėnesius ir dešimt dienų nuo tokio sprendimo ar nutarties įteikimo dienos.

PASTABA: Ieškiniu dėl panaikinimo siekiama panaikinti Sąjungos teisei prieštaraujančius Sąjungos institucijų teisės aktus. Tam tikromis sąlygomis valstybės narės, Sąjungos institucijos ir asmenys Teisingumo Teisme arba Bendrajame Teisme gali pareikšti ieškinį dėl panaikinimo. Jeigu ieškinys pagrįstas, teisės aktas panaikinamas. Atitinkama institucija turi užpildyti teisės spragą, kuri gali atsirasti panaikinus teisės aktą.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Bendrojo Teismo.

Visi nutarčių ([T-526/19](#) ir [T-530/19](#)) tekstai skelbiami CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

⁶ 2020 m. sausio 31 d. Sprendimas *Slovėnija / Kroatija* (C-457/18, taip pat žr. pranešimą spaudai [Nr. 9/20](#)).

⁷ 2001 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais (OL L 145, 2001, p. 43; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 3 t., p. 331).